

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO
NR. VIII-1881 69 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1436(2)
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1973 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1437(2)**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. SV-S-586 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1436(2) (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektas) dėl šių priežasčių:

1.1. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse siūloma Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalių formuluotė „tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, perkančioms elektros energiją savo bendruomenių narių bendrosioms reikmėms, žinioje esančių religinės paskirties objektų reikmėms, taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams“ numato plačią ir neapibrėžtą tokios nuostatos taikymo apimtį. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 13–15 straipsnių nuostatomis, religinės bendruomenės ir bendrijos turi teisę užsiimti ūkine veikla, t. y. leidybos, gamybine-ūkine veikla, steigti visuomenės informavimo priemones, taip pat steigti labdaros įstaigas ir organizacijas, švietimo, kultūros ir gydymo įstaigas, valdyti, naudoti joms priklausančią turtą ir juo disponuoti, o Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte neatskleista, kokias tradicinių ir valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų, perkančių elektros energiją savo bendruomenių nariams, bendrąsias reikmes ar religinės paskirties objektų reikmes bus siūloma tenkinti. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte siūlomų nuostatų taikymas taip pat sukels neigiamas pasekmes, nes nebus išvengta piktnaudžiavimo atvejų, kai tam tikriems subjektams bus nepagrįstai taikomos buitiniams elektros energijos vartotojams taikomos elektros energijos kainos ir tarifai. Atsižvelgiant į tai, Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte siūlomos nuostatos neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtinto teisėkūros aiškumo principo.

1.2. Įsigaliojus šio nutarimo 1.1 papunktyje nurodytoms Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto nuostatomis, tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms bus taikomas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19² straipsnyje numatytas energijos kainos dalies kompensavimas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams (toliau – kompensacijos), nes Energetikos įstatymo 19² straipsnio 14 dalyje įtvirtinta, kad šio straipsnio nuostatos dėl kompensacijų taip pat taikomos asmenims, turintiems teisę į elektros energijos buitiniams vartotojams nustatytas kainas ir tarifus, kaip tai nustatyta Elektros energetikos įstatyme, išskyrus Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 12 dalyje nurodytus asmenis. Atsižvelgiant į tai, Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte siūlomas reguliavimas pažeis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, jeigu tradicinės ir valstybės

pripažintos religinės bendruomenės ir bendrijos, kurias siūloma prilyginti buitiniams vartotojams, vykdydamos ūkinę veiklą gaus kompensacijas ir tokių kompensacijų teikimas nebus iš anksto notifikuotas Europos Komisijai ir su ja suderintas ar nebus taikomas kuris nors iš Europos Komisijos išimties reglamentų, atleidžiančių nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalyje nustatytos valstybės pagalbos schemos išankstinio notifikavimo Europos Komisijai pareigos.

1.3. Pažymėtina, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustatė 2022 m. II pusmečio visuomeninio elektros energijos tiekimo kainą – 0,33 Eur/kWh be elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimo. Tokia kaina yra lygi Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte nurodytai nepriklausomų elektros energijos tiekėjų religinėms bendruomenėms ir bendrijoms taikamai elektros energijos kainai, todėl tradicinių ir valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų prilyginimas buitiniams elektros energijos vartotojams savaime nereikš mažesnių elektros energijos kainų tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms. Atkreiptinas dėmesys, kad visuomeninis elektros energijos tiekėjas savo veiklą baigia nuo 2023 m. sausio 1 d. ir visuomeninis elektros energijos tiekimas bus nutraukiamas visiems elektros energijos vartotojams, įskaitant Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse nurodytus elektros energijos vartotojus, todėl, priėmus Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte siūlomus pakeitimus, tradicinėms ir valstybės pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms visuomeninio elektros energijos tiekimo institutas bus taikomas iki 2022 m. gruodžio 31 d.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1437(2) (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas) dėl šių priežasčių:

2.1. Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsnyje pateiktas pasiūlymas papildyti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą buitinio gamtinių dujų vartotojo sąvoką sakiniu „Ši sąvoka taip pat apima tradicines ir valstybės pripažintas religines bendruomenes ir bendrijas, perkančias elektros energiją savo bendruomenių narių ir bendrijų bendrosioms reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla, žinioje esančių religinės paskirties objektų reikmėms“ neatitinka 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2009/73/EB](#) dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą [2003/55/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2022/869](#), 2 straipsnio 25 punkte įtvirtintos sąvokos „namų ūkio vartotojas“, kurią valstybės narės į nacionalinę teisę turėjo perkelti tiksliai. Direktyvos [2009/73/EB](#) 2 straipsnio 25 dalyje įtvirtinta, kad namų ūkio vartotojas suprantamas kaip vartotojas, perkantis gamtines dujas naudoti savo namų ūkio reikmėms, o Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsnyje siūlomoje formuluotėje nėra minimos „namų reikmės“.

2.2. Vadovaudamosi Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 10 ir 11 straipsniais, tradicinės religinės bendruomenės ir bendrijos gali įgyti juridinio asmens statusą. Dėl šios priežasties tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės ir bendrijos negali būti tapatinamos su fiziniais asmenimis – buitinais gamtinių dujų vartotojais, kurie perka gamtines dujas asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla. Toks Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektu siūlomas reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo, reiškiančio, be kita ko, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje.

2.3. Kadangi Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsniu keičiamo šio įstatymo 2 straipsnio turinys atitinka Elektros energetikos įstatymo projekto 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse siūlomą reguliavimą, Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektui taip pat nepritariama dėl šio nutarimo 1.1 papunktyje nurodytų priežasčių.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras